

Пеняк Ю.С.*к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування
ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»***Гороховацька Н.В.***магістр спеціальності «Облік і оподаткування»
ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»*

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ТРАКТУВАННЯ ДЕФІНІЦІЇ «ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ»

Однією з основних умов ефективного функціонування підприємства є його здатність приносити прибуток у тому розмірі, який створить фінансову основу для подальшого розвитку і розширення підприємства, задовольнить його соціальні та матеріальні потреби, забезпечить конкурентоспроможність на ринку товарів і послуг. Своєчасне та об'єктивне визначення фінансового результату дає можливість оцінити реальний фінансовий стан і перспективи економічного зростання підприємства, тому значна кількість авторів, такі як Бутинець Ф.Ф., Опарін В.М., Мочерний А.Д., Скасюк Р.В. та інші, звернули увагу на дослідження сутності даного поняття.

Проаналізувавши їх праці можна зробити висновок, що не існує єдиного підходу щодо визначення сутності фінансових результатів, але у всіх трактуваннях можна виділити певні ознаки (табл. 1).

Таблиця 1

Підходи до трактування дефініції «Фінансові результати»

Бутинець Ф.Ф. [1]	Результат співставлення доходів та витрат підприємства
Ткаченко Н.М. [2]	
Опарін В.М. [3]	
Бутинець Ф.Ф. [1]	Вираження у формі прибутку або збитку
Загородній А.Г. і Вознюк Г.Л. [4]	
Мочерний А.Д. [5]	
Скасюк Р.В. [6]	Підсумки (результат) діяльності
Пушкар М.С. [7]	
Борисов А.Б. [8]	

Деякі з авторів вважають, що фінансові результати – це результат співставлення доходів та витрат підприємства, також існує думка що фінансові результати – це вираження у формі прибутку або збитку. Ряд авторів розглядають фінансові результати як підсумки (результат) діяльності підприємства. Як бачимо, спектр визначень досить широкий, що

можна пояснити різними підходами науковців до розуміння даного поняття.

Також варто зазначити, що думки багатьох науковців стосовно сутності поняття «фінансовий результат» є тотожними.

Разом з цим, у науковій літературі часто спостерігається ототожнення понять «фінансовий результат» та «прибуток», проте варто зауважити, що категорія фінансового результату є ширшою порівняно з категорією прибутку. Це пояснюється тим, що показник прибутку виступає у одній із двох форм (прибуток або збиток) та показує відображення фінансового результату господарської діяльності підприємства. Прибуток характеризує позитивне значення фінансового результату, що свідчить про високу результативність господарської діяльності, ефективне використання капіталу, а також виступає в якості своєрідної винагороди за ризик та непередбачуваність комерційної діяльності підприємства.

Від'ємне значення категорії фінансового результату знаходить своє відображення у показнику збитку, який свідчать про низький рівень або відсутність результативності господарської діяльності, неефективне управління ресурсним, виробничим та економічним потенціалами підприємства, неефективне використання наявного капіталу, низьку якість роботи менеджменту підприємства тощо [9].

Сучасна міжнародна практика бухгалтерського обліку в основному виокремлює три головні підходи до трактування змісту фінансових результатів діяльності підприємства:

- перший, згідно якого різниця між вартістю чистих активів підприємства протягом звітного періоду становить фінансовий результат. При цьому чисті активи підприємства дорівнюють різниці між загальною вартістю майна підприємства та загальною сумою його заборгованостей і додаткових внесків власників;

- другий, згідно якого фінансовий результат діяльності підприємства дорівнює різниці між величинами його доходів і витрат діяльності протягом звітного періоду;

- третій, згідно якого показник фінансового результату визначається шляхом порівняння величини власного капіталу на початок звітного періоду та на кінець звітного періоду.

Найбільшого поширення в міжнародній практиці набув другий підхід, відповідно до якого фінансовий результат трактується як різниця між доходами та витратами діяльності підприємства, із врахуванням коригувань на суму зміни залишків запасів та незавершеного виробництва за звітний період. Дана тенденція є характерною і для української системи бухгалтерського обліку [10].

Отже, проаналізувавши наукові підходи тлумачення категорії «фінансові результати», їх можна трактувати як:

- прибуток (збиток);

- результат статутної діяльності підприємства (виручка мінус витрати на виробництво і реалізацію продукції);
- зміну величини чистих активів;
- різницю між доходами та витратами;
- результат від операцій фінансово-кредитного характеру;
- додаткову вартість створена у виробництві;
- ціну капіталу та інших виробничих факторів; зміну величини власного капіталу.

Таким чином, фінансові результати діяльності підприємства можна трактувати відповідно до будь-якого з наведених підходів, у більшості з яких дана категорія розуміється як різниця між певними показниками або їх приріст. Розуміння сутності поняття «фінансовий результат» як економічної категорії є вкрай важливим для ефективного управління підприємством. Будь-який суб'єкт господарювання створюється з метою не лише функціонування і задоволення соціальних потреб, а і отримання прибутку, який в свою чергу, є позитивним підсумком діяльності підприємства. Тобто фінансовий результат є одним з найважливіших показників, що характеризує ефективність діяльності суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : Рута, 2001. – 672 с.4
2. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : Підручник. – 5-те вид. допов. і перероб. – К. : Алерта, 2011. – 976 с.
3. Фінанси: загальна теорія / В. М. Опарін. – КНЕУ, 2000. – 357 с.
4. Фінансово-економічний словник : навчальний посібник [Текст] / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – Київ : Знання, 2010. – 1072 с.6
5. Основы экономической теории : учебник / С. В. Мочерний, В. К. Симоненко, В. В. Секретарюк, А. А. Устенко. – К. : Общество «Знания», КОО, 2000. – 607 с
6. Сутність і значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal1/natural/npkntu_e
7. Фінансовий облік : підручник / М. С. Пушкар. – Тернопіль : Карт-бланш, 2002. – 628 с.
8. Борисов А.Б. Большой экономический словарь / А.Г. Борисов. – М. : Книжный мир, 1999. – 895 с.
9. Янчева Л.М. Обліково-інформаційна система управління прибутком торговельних підприємств: [монографія] / Л.М. Янчева, І.Б. Чернікова, С. О. Кузнецова. – Х.: ХДУХТ, 2012. – 217 с.
10. Зудова І.Ю. Сутність та значення фінансових показників в системі функціонування підприємства / І.Ю.Зудова, О.Г.Стась //Вісник «Молодий вчений». Економічні науки, - 2017№10 (50).-с.895-896.